

Publikácia *Filmový zemepis* zavedie čitateľov do Číny, Hongkongu a Tchajwanu

Edičné oddelenie Slovenského filmového ústavu (SFÚ) vydalo v edícii *Studium* ďalšiu z publikácií určených predovšetkým študentom vysokých škôl filmového a humanitného zamerania, ale tentoraz aj pre zaniietených členov filmových klubov a predovšetkým pre všetkých záujemcov o ázijské filmy. Je ňou kniha *Filmový zemepis* autorky Viery Langerovej, ktorá sa venuje exotickým ázijským kinematografiám. S podtitulom *Kontinentálna Čína, Hongkong, Tchajwan* čitateľom približuje filmy, o ktoré je v súčasnosti veľký záujem.

Publikácia *Filmový zemepis* filmovej publicistky Viery Langerovej sa zameriava na základné historicko-kultúrne súradnice troch kinematografických celkov – kontinentálnej Číny, Hongkongu a Tchajwanu. Spája ich spoločné dedičstvo čínskej kultúry, z ktorého sa odvíja v odlišných historických i geografických podmienkach filmová tvorba, odrážajúca nielen realitu, ale aj potreby širokej diváckej obce.

Podnet k napísaniu knihy sa v hlave autorky zrodil pred desiatimi rokmi, keď navštívila Čínu. Práve tá sa stala východiskovou témou pri tvorbe knihy. *„Kapitola o čínskom filme bola súčasťou mojej dizertačnej práce o ázijskom filme. Vznikala začiatkom nového tisícročia, po návrate zo štvorročného pobytu v Strednej Ázii, v snahe systematizovať množstvo materiálu, filmového a dokumentačného, skrátka všetkého, čo som poznala aj v živom kontakte s filmármi z postsovietskych stredoázijských republík. Postupne mi však bolo jasné, že bez širšieho kontextu ďalších ázijských kinematografií, porovnávaní, hľadania väzieb a súvislostí bude tento diskurz málo zaujímavý,“* vysvetľuje v úvode knihy okolnosti jej vzniku autorka Viera Langerová. Tak sa záber publikácie z východiskovej Číny rozšíril aj na kinematografie a filmy Hongkongu a Tchajwanu. Autorka to vysvetľuje slovami: *„Ázia ponúka pre úvahy bohatý materiál, nehovoriac o tom, že jednou z častí tohto myšlienkového reťazca je i stredná a východná Európa, historické osudy i obsah tunajšieho filmového umenia. Ak kinematografia Južnej Kórey ponúka náhľad do filmového odrazu vojenského režimu a Irán náboženského, stredoázijské republiky spolu s Čínou ilustrujú osudy filmu v reformovaných komunistických a postkomunistických spoločnostiach.“* Zároveň sa autorka sústredila aj na historický vývin a kontext týchto kinematografií, pretože ako hovorí v úvode, *„stále viac ma zaujímalo, aká je súvislosť medzi politickým režimom a filmovými príbehmi.“*

Kniha najprv mapuje začiatky filmu v kontinentálnej Číne, ktoré výrazne ovplyvnili aj filmové podnikanie v Hongkongu a na Tchajwane. Nasledujúce podkapitoly knihy rekapitulujú základné udalosti filmu, upozorňujú na osobnosti a ich diela – od „zlatej“ éry čínskeho filmu v 30. rokoch minulého storočia, cez renesanciu v 80. a 90. rokoch až po súčasnosť. Podstatnú časť kapitoly o kontinentálnej Číne tvoria profily najvýraznejších tvorcov, ktorých autorka výstižne charakterizuje. Sú medzi nimi fascinovaný rozprávač príbehov Čang I-mou, majster štýlu Čchen Kchaj-ke, básnik biednych Wang Čchao, mestský pozorovateľ Wang Siao-šuai, nový hlas novej doby Čang Jang, fénix z undergroundu Ťia Čang-kche a Li Jú zo spoločenského zverokruhu. Podobne ako kapitola o Číne sú členené aj kapitoly o filmovej kultúre v Hongkongu a na Tchajwane. Aj v nich autorka po krátkom úvode do tamojších dejín

filmu predstavuje najznámejších tvorcov. Hongkongsú kinematografiu reprezentujú drak prvý Bruce Lee, hviezda všestrannosti Stephen Chow, Wong Kar-wai, ktorému autorka dala prívlastok „film je melódia“, a Wayne Wang alias „Honglywood Man“. Tchajwanských filmárov zastupujú tchajwanský drak Ang Lee, filozof priestoru a času Chou Siao-sien a smutný veselý samotár Caj Ming-liang. Mnohí z týchto filmárov sú slovenským divákom známi svojou tvorbou z programov filmových festivalov a filmových klubov.

Publikácia *Filmový zemepis* podľa slov autorky bude „predovšetkým historickou časťou slúžiť ako orientačný materiál pre všetkých profesionálnych i neprofesionálnych záujemcov nielen o čínsky film, ale aj čínsku kultúru.“ Je prvým domácim autorským prehľadom, úvodným vstupom do dejín i predstavením aktuálneho diania v najpopulárnejších ázijských kinematografiách.

Publikáciu *Filmový zemepis* vydal na 268 stranách Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s Asociáciou slovenských filmových klubov (ASFK) a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR. V predaji je vo vybraných slovenských kníhkupectvách a v predajni KLAPKA.SK (www.klapka.sk) za 7,30 EUR.

Oficiálny krst publikácie sa uskutoční počas 17. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa FEBIOFEST 2010.